

בדבר גם אין אדם מעיר וכיון דאתר הגט נותנין חרם מי שיודע לעו על הגט ואינו אומר איכ אם כדבריו הי' רשע ששתק ואין אדם מעיר וכן כתבתי בתשובה זה כמה שנים ואח"כ נדפס טוב גיטין וכתב ג"כ כן בסופו וגם אף אם הוי אמת כדבריו נמי כשר הגט לא מבעיא

בחסר שם אביו חיים ודאי אין קפידא כיון דכתבו עיקר שמו דוב המכונה בעריל והרי דעת תשובת עה"ג להכשיר בשינוי ממש בשם אביו ואף החולקים כבר כתבנו בחבורי הא"ש והסכימו גאוןי הדור שלא חלקו רק בשינוי שם אביו ממש וכתבו שם אחר לגמרי אבל בשינוי כל דהו או בחסר מקצת שם אביו זה הוי כלא כתבו כלל שם אביו וזה ודאי כשר. גם אף בשמו כיון דכתבו עיקר שמו הנקרא בפי כל אף דהי' לו עוד שם אחר בעלייתו לתורה אין קפידא כיון דלא הוי מקום כתיבה ותנינה גם שם הוי רק מיעוטא בעלייתו לתורה גם בעת הכתיבה והתנינה לא ידעו כלל אם יש לו עוד שם במקום אחר ודאי כשר הגט ויסכר פי דוברי שקר והיא מותרת להנשא והבעל עתיד ליתן את הדין כנפש הכותב וכו' :

סי' קע"ג. להרב מ"ה פנחס מ"צ בוויזשניצא :

ע"ך שאלתו שבא לשם זה איזה שנים איש ממדינת פולין שמו מיכאל יוסף והי' אצל ראשי הקהל ושיתר מאתם לספתו לאנשי הצבא כי רצה להשאר שם והסבו את שמו וקראו אותו אבוש והי' אצל הצבא זמן מועט כי הוא גבר חלש ויצא חפשי ונשאר שם ונשא אשה מעיר אחרת ובכל פעם שפלה לס"ת הי' נקרא בשמו הראשון מיכאל יוסף וגם בכתובה ציוה לכתוב כן וכמה פעמים נשלח לו מעות מעיר מולדתו ע"ש הג"ל רק בפי העולם קראוהו בשם אבוש ועתה רוצה לגרש את אשתו אשר באמת נתודע לו שאשתו נספה ממנו וגם זינתה תחתיו וע"כ גם האיש הי' רוצה ליסע רצה למסור גט לאשתו ע"י שליח כאשר תבא שם תקבל הגט ושקלנו הדבר איך לכתוב גט עכ"ל השאלה: ותשובה, הנה כזה הדין עמהם לכתוב מיכאל יוסף דמתקרי אבוש דאינו דומה למ"ש בש"ס גיטין (דף ל"ד ע"ב) ביוסף וקורין לו יוחנן דשם במקום הגט עתה הי' נקרא רק שם החדש

סי' קמ"ט. ע"ד האשה אשר שמה שלאמה נראה לכתוב דוקא בה"א בסוף דקרוב יותר דנצמת משם שלמה וע"ס פסוק נקבה תסובב גבר גם בערכאות ולשון נכרים שם זכר אומרים בלשון שלאמה לכך ודאי ראוי לכתוב בה"א בסוף :

סי' ק"ע. וע"ד שם וועווי או וואוי יש לכתוב בסוף ביו"ד וכמ"ש בחבורי הא"ש ולא כמו שכתב ר"מ שלא דקדקתי אז בזה כי לדעתי דוקא לכתוב ביו"ד בסוף כפי הכרת המבטא :

סי' קע"א. ע"ד שא' ע"ד הגט ששם המגורש הי' דבעל"י לתורה נקרא בשם יצחק אייזק ובפי כל נקרא אייזק לבד וכתב המסדר יצחק המכונה אייזק והנה מורה אחד פסלו אפי' במקום דחק ועונן דדומה לשמו ראובן ושמעון וכתבו ראובן דמתקרי שמעון דפסול ור"מ כתב דאינו דומה ויפה כתב דודאי לדעת הב"ש גבי משה ליב הגט הוה כשר רק לדעת הגוי"ב הוא פסול ולזה נראה לי דודאי אם אינו מקום עגון ודחק ראוי לכתוב גט אחר אבל במקום דחק ועיגון כדאי הב"ש לסמוך עליו והוא כשר מה גם ד"ל להגרי"ב נמי מודה בזה בדיעבד כיון דבפי כל נקרא אייזק איכ כתבו השם שהכל קורין וא"כ נהי דבעלייתו לתורה קצרו שם אחר י"ל דכשר בדיעבד כיון דהוי כתוב החניכה שהכל קורין בו ובפרט מה דשכיח הוא דרוב הנקראים אייזק הוי שם הקודש יצחק אי"כ הוי רק כקיצור השם וכשר לכך ודאי במקום דחק ועיגון כשר גיט ויותר אין להאריך :

סי' קע"ב. להרב מ"ה הכהן אב"ד קאמלעני סמוך לויטאמיר :
ע"ך שא' באשה בת' בת שמואל שנתגרשה מבעלה ברוך בן דוב המכונה בעריל ואח"כ הוציא הבעל לעו על הגט דבמקום מולדתו בעלייתו לתורה הי' נקרא יצחק ברוך ואביו הי' נקרא חיים דוב ושינה בכונה שמו : תשובה, הנה הבל יפצה פי הבעל כי לא מבעיא בנדון זה שכתב ר"מ דא"א לברר כלל אם כדבריו כן הוא דבודאי אין חשש כי הבעל אין יכול לערער על הגט מכמה טעמי חדא דלא עדיף מע"א נמי לא הי' נאמן להוציאה מהיתרה אחר שנתגרשה מכ"ש הבעל דהוי נוגע

החדש רק שהי' ידוע שיש לו במקום הראשון שם אחר אבל כאן כיון דגם במקום הגט הי' עולה לס"ת בשם מיכאל יוסף גם התם לא נכתב בכתיבה שם הראשון אבל כאן נכתב בכתיבה שם הראשון מיכאל יוסף. וגם נראה כיון דבודאי ביום בוואו לקהלחכם ודאי לא בו ביום שיחר את הקהל ותיכף בו ביום לא נתנו לו שם אבוש ודאי הי' איזה שבתות אחר בוואו וא"כ אז גם בקהלחכם הי' נקרא בשם מיכאל יוסף רק אח"כ כשכתרוהו לבעל מלחמה שינו שמו לאבוש ודאי הוי שם מיכאל יוסף עיקר וכן מורה לשון הב"ש בס"י קכ"ט ס"ק כ"ט בשם מהר"מ מינץ ח"ל כותבים משלם דהוא עיקר שמו ועולה לס"ת בשם זה וכותבין המכונה זלמן והמכונה ועמיל מקדימין שם זלמן דהוא כינוי לשם משלם עכ"ל א"כ מוכח דאף דעתה נקרא ועמיל כיון דהוא עיקר שמו ועולה בו לס"ת מקדימין שם זה וכן הי"ג בנדון זה ממש ולכך בזה יפה עשו אבל מה שכותבין המכונה אבוש זה לא יפה עשו כי אבוש הוי קיצור השם מאברהם או משם אבא והן אמת אם הי' שמו אברהם והי' נקרא במי כל אבוש הי' יותר מקום להכשיר אם כתבו המכונה כיון דבוה בין אם המכונה קאי על השם או על האדם הוא אמת אבל כאן דנקרא מיכאל יוסף וכתבו המכונה אבוש בזה לפי דעת הב"ש דהמכונה קאי על השם אי"כ כתבו שקר דהרי אין שם אבוש כינוי למיכאל יוסף אי"כ לא מבעיא לדעת הב"ש דהמכונה קאי על השם דודאי פסול אף גם לדעת הגר"ב דהמכונה קאי על האדם מ"מ הוא לא כתב רק לחומרא גבי משה ל"ב אבל לקולא מודה דודאי יש לחוש דהמכונה קאי על השמות ויבואו לטעות כדעת הב"ש מודה הוא דלחומרא תיישינו ולכך ודאי שלא כהוגן כתבו המכונה אבוש רק צריך לכתוב דמתקרי אבוש וז"ב לדעתי :

סי' קע"ד. להרב מ"ה דוד אוירבאך
אב"ד דובנא :

ע"ד שא' באשה אחת ילידה שקורין אותה
מיום הולדה עד היום הזה במי כל רבינוא במבטא בצירי שחתת הרי"ש ולא בסגול והיא ילידה ואינה חותמת כלל רק זה איזה

שבועות שחתמה עצמה בשם דרייזיל בשני יודיין תחת הרי"ש ובלמ"ד בסוף איך יש לכתוב בגט. הנה כבר נשאלתי בזה ולא רציני להשיב כי השואל אינו מקובל אצלי. והנה כתיב סובר שאלי כתב לכתוב דרעזיל דמתקריא דרעזיא הנה ז"א דגם לי כתב המכונה דרעזיא וראיתי שהוא טועה ממש והנה לדינא הדין עם ר"מ ונכון הוא מאוד ואין לחוש כלל למה שתושש שנקראת ע"ש איש אז אשה אין לנו לחוש לכך כלל תהי' נקראת על שם מי שהי' אין לנו לכתוב בגט רק שם שנקראת בו במי כל ומה שחותמת דרייזיל בשני יודיין ולמ"ד הנה הן אמת דצריך לכתוב גם החתימה אך זה אם הוי בשם אחר ממה שנקרא בו אז צריך לכתוב גם החתימה אבל אם החתימה נמי בשם שנקראת בו רק דהשינוי במלא וחסר או באותיות יתירים כיון דהוי בגוף השם והוי טעות דעבידי למטעי ובפרט בנשים שאין בקיאינ בכתובה מלא וחסר דאין להשגיח בזה כלל ובודאי אם הוי בשני יודיין הוי פתח חריף והרי היא נקראת בצירי לכך ודאי הוי טעות ואין להשגיח על חתימתה ויש לכתוב רק דרעזיא ביר"ד אחר הרי"ש ובחד יר"ד וחד יוד"ד אחר הויי"ן ואם כתבו בשני יודיין אחר הרי"ש או בלי יר"ד אחר הויי"ן הוא פסול ומכ"ש אם נכתב בו דרעזיל דמתקריא דרעזיא שהוא פסול גמור ולא ראיתי כהנה לרוע. וראיות ר"מ נכונים ואני אין דרכי להרבות בראיות בדבר שברור לי כך והוא דבר פשוט אצלי דהגט פסול אם כתבו דרעזיל דמתקריא דרעזיא וז"ב: נשמת מלעיל. דאף אם בעת הלידה הי' שמה דרעזיא אין לנו לחוש לזה כיון דנשתקע שם זה והוחזקת רק בשם דרעזיא בצירי תחת הרי"ש ומכ"ש דאין ברור הי"ג נקראה בעת הולדה דמספק אין לחוש לזה כלל וז"ב לדעתי :

סי' קע"ה. להרב מנחם מענדלר אב"ד
בארשמישוב :

ע"ד שא' באחד שהי' שמו מעריסה חיים
פייבש וכן עלה התורה בשניהם וכן חתם בשניהם רק במי כל נקרא רק פייבש אין לכתוב בגט. הנה הדבר פשוט לכתוב חיים פייבש דמתקרי פייבש ואם כתבו חיים המכונה פייבש הוא פסול וצריך גט אחר אם אינו מקום

יחוש שמא לא כוון להחירה מטעמים הנ"ל :
ס' קע"ז. ומה ששאל בנדון שם אבי
 המגורשת גרשון

והנה בפי כל נקרא גרשון וכן בעל"ז לתורה
 ובחתימה רק גרשון הנה לא טבעיא בשם אבי
 המגורשת ודאי יש לכתוב רק גרשון רק גם
 אם אירע בשם הבעל כן אם נקרא רק גרשון
 יכתבו רק גרשון אך אם למיעוטא נקרא גרשום
 יש לכתוב גרשון דמתקרי גרשום ח"ב :

ס' קע"ח. וע"ז שאלתו בשם בריינא הנה
 אף דבספרים כתבו דיש

לכתוב בריינא בשני יודיין מ"מ בומנינו שלא
 נקרא ביוד"ן רק בראנא יש לכתוב בראנא
 באל"ף אחר הרי"ש ולא ביוד"ן :

ס' קע"ט. ש"א בשם טאדרוס בומנינו
 דקורין הסי"ת בקמץ כן

יש לכתוב ולא בשני וי"ן אך בשם פייבל יש
 לכתוב בשני יודיין כי גם בלשונינו ניכר הברת
 ה'יוד"ן אחר הפ"א ח"ס :

ס' ק"פ. להרב מ"ה שמואל לופער
 מ"צ בראוונא :

ע"ד שא' בנט אחד שאמר המגדש להרב
 המסדר דשם אביו הו"ז זלמן ולתורה נקרא
 בשם שלמה זלמן וכתב הרב בנט כן זלמן
 דמתקרי שלמה זלמן ואח"כ כתב הבעל להרב
 דהגט סס"ל דאביו ה"י שמו זלמן זאב וכו'
 ואחר החקירה בלויצקא ששם דר אביו לא
 נודע אם נקרא לתורה בשם זלמן זאב אך קצת
 אנשים אמרו שה"י שמו זלמן זאב אך העולם
 קראוהו רק זלמן ושם במקום הגט ה"י עלי'
 לתורה להבעל בשם שלמה זלמן גם בשם וואלף
 נמצא כן באיזה כתבים אך שנשתקע שם וואלף
 לגמרי וכו'. הנה לדעתי הגט כשר דהנה לחוש
 שמא כוון לקלקלה זה לא מצינו בש"ע רק
 בס' קכ"ו סעיף כ"ב בשם י"א וכבר כתבנו
 בתשובות והוזכר בחבורי חא"ש הגדפס דלא
 אמרינן כן רק באם בגוף הגט ניכר הדבר שלא
 כתבו הווי"ן והיודיין כדינו אז כיון דבגוף הגט
 ניכר כן חיישינן לכך אבל כל שאינו ניכר
 מגוף הגט כן לא חיישינן לקלקלה דאין אדם
 חשוד לעשות מעשה רשע והשתא הוא דאיתרע
 גם הוי רק כגלוי דעתא בניטא ובש"ס פ"ד
 דגיטין מוכח שם דלמ"ד ג"ד בניטא לאו מלתא
 אפי'

מקום עגון כדעת הגרב ואחריו נמשך העולם
 אבל אם הוא מקום עגון יש להכשיר לסמוך
 ע"ד הבי"ש בס' קכ"ט גבי שם יהודא ליב
 והעיקר לכתוב חיים פייבוש דמתקרי פייבוש.
 והנה מה שאני יכתב דמתקרי היינו כי כן
 הוא לדעת ה"ט"ג כיון דפייבוש נקרא עם שם
 הקודש שייך גם בו לכתוב דמתקרי ואם כי
 לדעתי אין נראה כן מ"מ הם יכתבו כדעת
 ה"ט"ג הוא"ל והוראתו נחפשת בעולם ואם כי
 לדעת הבית מאיר גבי יעקב ישראל ה"י כאן
 פסול במכתב חיים פייבוש דמתקרי פייבוש
 דנראה כאלו בפייבוש גופו הוי שינוי מ"מ
 יכתבו כמ"ש כי הרבה חולקים על הבי"מ ואם
 כי אני בחבורי חא"ש אני מחזיק בדבריו ולדעת
 הבי"מ ולדעתי ה"י ראוי לכתוב להיפוך פייבוש
 דמתקרי חיים פייבוש מ"מ אתם תעשו כפי
 דעת חבורי המפורסמים לכתוב כנ"ל מיהו אם
 תכתבו פייבוש דמתקרי חיים פייבוש נמי יהי'
 כשר ויותר אין להאריך :

ס' קע"ו. להרב יחזקאל מרצ דק'
 סנאמין :

שאלתו ע"ד הגט שה"י שמו אל"י ברשימה
 ולתורה נקרא בשם אליהו שדעת
 האחרונים ליתן ב' גיטין והודיע ר"מ להבעל
 שצריך ב' גיטין ואמר הבעל הלאו ולא ארצה
 ליתן שני עד אשר תחזיר לי המעות שאני
 נותן לה שתתצצה בגרושין וחשש ר"מ שמא
 אינו מתכוין רק להחיר עצמו ולא אותה וכו'.
 הנה ידע ר"מ שאמירתו הוי רק גלוי דעתי'
 בניטא וקיי"ל ג"ד בנט לאו מלתא ואף אם הוי
 מלתא כיון דאמר בס' אח"כ והרי את מותרת
 לכל אדם ודאי הותרה והוי דברים שבלב נגד
 מה שבלבו ואינן דברים ועוד לו יהא אם כוון
 שלא להתירה ודאי דאסור לו לישא אשה אם
 לא כוון להתירה הרי הוא נשוי כמו עד הנה
 ובדואי אסור לישא אשה בלי שום היתר לו
 ונם בכל שני גיטין נראה דודאי אסור לו לישא
 אשה עד שיתן הגט השני דכל תקנות רגמ"ז
 הוי לטובת האשה שלא תתעגן א"כ ודאי כל
 שהיא עדיין אסורה לעלמא ואגידא ב"י אסור
 לו לישא ומחויבין כל מי דהוי יכולת בידו
 לכופו כמו בכל נישא אשה על אשתו אך אם
 הן גט שני יוכל ר"מ לצרף גם גט הראשון ולא

בפי כל והחתימות שלו הי' הכל בשם אלטיר רק לתורה נקרא זאב. הנה הגט ודאי כשר וישר כי מלבד ההיתרים שכתב ר"מ ודבריו נכונים ואני מוסיף דבאבי האשה ודאי דכשר כמ"ש בשם עה"ג דאפי' בשינה כשר ונהי דהצ"צ חולק עליו מ"מ בכה"ג דאינו שינוי ושמו היו כן ודאי דכשר ואף הגר"ב דמסקפק באבי הבעל אבל באבי האשה מודה דכשר ועוד שאני שם זאב ושם אלטיר וזוה אף בשמם יש לכתוב כן דבשלמא בכינוים דהוי להם שייכות בשם הקודש שייך לכתוב שם הקודש ולכתוב המכונה כיון דבאמת הוי זה כנוי לשם הקודש אבל בשם אלטיר אטו הוי אלטיר כינוי לזאב זה ודאי אינו דהוא שם בפ"ע ואיכ אם יכתוב זאב המכונה אלטיר לדעת הבי"ש פסול הגט ולמה יכנס במחלוקת לכן טפי עדיף לכתוב אלטיר דמתקרי זאב ועכ"פ הגט הניתן הוא כשר וישר :

וְזָךְ שֶהִשְׁבַּחְתִּי לְהֵרֵב מִ"ה יוֹסֵף קֵאוּלֵר בִּשְׁם. מכתבו קבלתי ואני משיבו הנה ראיתי אין ראוי לנדון הגי' כי מלבד שכאן הוא באבי המגורשת וזוה אף אם חסר כשר לכך אין להקפיד מכ"ש על הקדימה אך חוץ מזה שם אלטיר אין לו דמיון לראי' שלו דראי' שלו הוי בשם כינוי הבאה מכת זמן לידתו וכדומה שם זה אינו נעשה מיד רק אחר זמן מה לכך אין לו דמיון לעיקר השם הניתן לו בעת לידתו אבל שם אלטר דהוא בא מכת חשש סכנה ורוצה להעלים שמו הנה זה עושה האב מיד כשניתן לו השם בהולדו חיכף מעלים שמו וקוראו אלטר אי"כ הוי זה שמו כשמו שניתן לו בבהכ"נ ושון המה לכך מותר להקדימו תחלה. גם כתבנו דשם אלטר שאני דבכינוי דהוי לו שייכות עם עיקר השם אז ראוי להקדימו ולכתוב אח"כ המכונה דאף אם המכונה קאי על השם נמי א"ש אבל אלטר אין לו שייכות עם שם זאב כלל ואי"כ אם יכתוב המכונה אלטר לדעת הבי"ש דהמכונה קאי על השם וכן מורה פשט לשון הבי"ש דהמכונה קאי על השם הוי הגט פסול ואף דהכינוי שכתב ר"מ בשם הגי' נמי אין לו שייכות בגוף השם אך הוא יהי' סי' כדעת הגו"ב דהמכונה קאי על האדם אבל לדידן דיש לנו דעת

אפי' קודם כתיבה לאו מלתא הוא עיי"ש במה דהוי רהיט ואתא ובפרט בזה"ז דבסדר הגט מבטל כל המודעות ואומר שמגרש בלב שלם ודאי דברים שבלב אינן דברים וגם אחר הגט גוזרין בחרם שכל מי שיוצא פסול בגט יאמר ועיין דהוא לא אמר ודאי לא הוי בלבו שום דבר ומה שמעצור עתה על הגט השתא הוא דאיתרע ובשעת נתינת הגט ואחר הנתינה מיד הי' בחזקת כשרות ולא חיישינן שכוון לקלקלה. ובעיקר הדבר מה שלא כתבו שם זאב בגט הנה כבר כתבנו בספרי אנשי שם דנהי דצריכין לכתוב בשם הטפל ג"כ היינו דוקא אם הי' לו שם טפל במקום כתיבה או במקום נתינה אבל שם הטפל של שאר מקומות שאינו לא מקום כתיבה ולא נתינה א"צ לכתבו וכיון דכתבו שם ולמן שהכל קורין לו כן וגם עולה בו לתורה ובמקום כתיבה ונתינה לא נקרא כלל זאב אי"כ אף אם נקרא גם בשם זאב בליצקא הוי רק כשם הטפל וא"צ לכתבו כלל ועכ"פ בדיעבד ודאי כשר הגט אם לא כתבו שם הטפל של שאר מקומות ובפרט דכתבו שם שהכל קורין בו. והנה כ"ז אני כותב אם הי' זה שם הבעל עצמו אבל בנדון זה שהי' בשם אביו הנה אם לא כתבו כלל שם אביו ודאי כשר וכבר הבאתי כ"ס דעת העה"ג דאף בשינוי שם אביו כשר ונהי דאנן לא קיי"ל כן מ"מ כה"ג כיון דכתבו שם אחד אי"כ שם השני שלא כתבו הוי רק כחסר שם אביו ובחסר ודאי כשר וכיון דכתבו שם ולמן אי"כ שם זאב הוי רק כחסר שם אחד וזה ודאי כשר בשם אביו ואף דבגרב מחלק בין שם אבי האשה לשם אבי הבעל לא קיי"ל כן רק דאין חילוק בין זה לזה ומה גם דכתבו שם שהכל קורין בו ודאי גם הגר"ב מודה דכשר בזה גם בשם אבי הבעל ובשם הטפל שאינו לא מקום כתיבה ונתינה לכך בודאי הגט כשר ומותרת לכל העולם והבעל המעצור יחול בו חרם של ר"ת שגזר על המוציא לעז על הגט ועלינו יערה רוח הבורא :

סי' קפ"א. להרב ארי' ל"ב אב"ד זאלישמש"ק :

שא' בדבר הגט אשה בשם אבי המתגרשת נכתב שמו אלטיר דמתקרי זאב והנה

סי' קפ"ד. הנה ע"ד השאלה בשם מלאדיל אף דב"ש כתב בבי' יודין כבר מרומז בסיג' דהיינו אם נקראת בפתח

חרף אבל אם נקראת בפתח שאינו חרף יש לכתבו באל"ף ואם כתב בשני יודין הוא פסול דהוי שינוי השם ממש ומכ"ש אבל שנתת באל"ף דיש לכתוב כן ח"ו כן כתבתי לך סאסוב ולק' בצרואן :

סי' קפ"ה. שא' ע"ד המגרש ששמו פסח וחזתם עצמו פתח בתריו הגה זה ודאי חתימת ע"ה וטועה בחתימתו ובגט צריך לכתוב פסח בסמ"ך ואין זה ענין לשם פתחי כי הוא שם אחר אבל פסח אין שם אדם נקרא פתח בתריו רק בסמ"ך ואם נכתב בגט בתריו הוי שינוי השם ופסול :

סי' קפ"ו. שא' בגט שנכתב שם האשה אָדל ובמידנתכם קורין להאשה האדיל לפעניד אין קפידא כי הכל שם אחד כי אָדל הוי קיצור השם מהאדיל ועיין כיצא בו בישועות יעקב בגט שנכתב שם יודית ובתורה כתיב יודית והכשירו חכמי הדור כי הוא קיצור שם עיי"ש כן השבתי לך טולטשין ברוסיא :

סי' קפ"ז. ע"ד שא' באיש אחד שבא ונשא אשה בקהלתו והחזיק עצמו לכהן ושהה עמה ג' שנים ובכל פעם קראוהו בתורת כהן ואח"כ נלקח לבעל מלחמה וגירש את אשתו וכתבו עליו הכהן ואחר רבע שנה נלקח לבעל מלחמה ומשם כתב שבאמת אינו כהן וכן חקרו ודרשו בעיר מולדתו שלא הי' כהן ושאל מה דינה של האשה. והגה ר"מ האריך קצת בזה וכל ראיותיו להיתר אינו ראיות לנדון דידן דבשלמא בשמות דרך בני אדם לפעמים לשנות שמו ממדינה למדינה ולכן יתכן שיחזיק שם אביו בשם אחר אף כי אין ביד הבן להחזיק שם לאביו עיי"ש מה לי חזקת שם שלא להצטרך גט אחר אבל בכהן אי אפשר להיות נעשה מאינו כהן לכהן לכן י"ל דלא מהני בזה מה שהחזיק עצמו לכהן מיהו אם כי דבר חדש הוא אצל ר"מ אבל אצלי אינו דבר חדש וכבר מבואר הוא בספרי אנשי שם סי' ל"ד ושם יראה דעתו גם בס"י קפ"ה באבי האשה לכן לא אכפיל הדברים. והנה כדי

דעת הבי"ש מהמכונה קאי על השם אין לנו לכנס במחלוקת רק לכתוב אלטר דמתקרי זאב ויפה עשה הרב בזה :

סי' קפ"ח. שא' באיש ששמו לתורה בשם זאב וחזתם בשם וואלף ובשם העולם נקרא וואלפציע ואביו ובי"ב קורין לו לפעמים בשם וואלפציע איך יכתוב בגט. הנה לדעתי יש לכתוב רק זאב המכונה וואלף דהנה וואלפציע אין לכתוב כי הוא קיצור השם משם וואלף ושם וואלף יש לכתוב כי אף לפי דברי הטרו"ן דעל החתימה לבד לא שייך דמתקרי או המכונה מ"ג בזה כיון דעכ"ס נקרא וואלפציע או הוא קיצור השם משם וואלף הרי דנקרא נמי בשם וואלף לכן מדה הטרו"ן דיש לכתוב המכונה וואלף ודי בזה וכו' :

סי' קפ"ט. להרב חיים יוסף מילניצער בבאמשאן :

ע"ד הגט שנשלח ע"י שליח וכתוב בו זלמן דמתקרי זלמן דוב דמתקרי זלמן בער הגה יפה כתב ר"מ דשתיים רעות עשה דכתוב בו דמתקרי זלמן בער ומפולם לא הי' כן דזלמן בער לא קורא מעולם לא בקראה ולא בחתימה והשנית שכתב דהאשה תבוא אליו ושם יתן לה הגט והרי איך יתן הגט במקום הכתיבה והוא פוקדם ויפה דיבר ר"מ ואני מוסיף דיותר רעות עשה אחד במ"ש דמתקרי זלמן בער תהי ע"ש חול' לא שייך דמתקרי רק המכונה גם מ"ש דמתקרי זלמן דוב כיון דבעל"י לתורה שם נקרא בני שמות זלמן דוב בער וכיון דרצה לכתוב שם שעולה בו לתורה הי' לו לכתוב דמתקרי זלמן דוב בער ולמה השמיט שם בער בעלייתו לתורה גם הוי ל"י להקדים שם הקודש ולכתוב זלמן דוב בער המכונה זלמן לכן ודאי דהגט פסול והמסדר הזה אינו יודע כתיב גיטין בין ימינו לשמאלו וכו' :

וְהָא שכתבתי להרב פסאל בראד ע"ד השאלה דלעיל הנה כדון עשה המורה שהחזירו כי הוא פסול אפי' דיעבד כי אף במה דכתב לא הי' כ"כ חשש פסול ומה גם שעולה בו לתורה עם שם הקודש דוב אבל במה שכתב זלמן בער והוא אינו נקרא זלמן בער בשום מקום בזה ודאי פסול אפי' דיעבד ואין צריך בזה לאריכות דברים וכו' :

דגם אם הוא כן יש להכשיר כיון דנכתב בו ב' השמות אבל חוץ לזה טעה טעות גדול דשם הספד והעיקר הוא רק בשני שמות שהם שני שמות ממש ואין להם שייכות זה לזה אבל בשם ישעיהו ושע' זה הוא שם אחד ושע' היא רק קיצור השם מישע'י וגם עולה בו לתורה וגם בתחלה בעת המילה ודאי נקרא שמו ישעיהו רק אח"כ קצרו שמו וקראוהו שע' לכך בודאי שם ישעיהו עיקר ושע' קיצור השם ממנו לכך לישעיהו משפט הקדימה והגם כשר וישר :

סי' קצ"ג. שאלתו בדבר האשה ששם הקדמה היא מלכה
ואח"כ נקראת באבא. הנה ודאי לכתחלה יש לכתוב מלכה המכונה באבא ויפה דיבר ר"ם שכן כתוב בכיוצא בזה בחבורי חאנ"ש לענין שמות הדייטשין הנקראים רק בשם דייטש דבגט לכתוב רק שם ישראל ולא חשוב נשתקע כיון דידוע דשם שלהם אינו של ישראל ידוע הוא דהוי לו שם של ישראל אחר וכן ה"ג בזה מיהו בדיעבד אם כתבו רק שם באבא הוא כשר דאינו דומה לשם משפחתו דשם הרבה נקראים כן אבל כאן דהיא לבדה נקראת כן הוי כחניכה שהכל קרוין אותו :

סי' קצ"ד. שאל' בנדון האיש שבמילה קראו אותו בשם יששכר בער
ואח"כ חתם א"ע דוב בער ובפי כל נקרא בעריל הנה יש לכתוב רק דוב בער המכונה בעריל ולא לכתוב יששכר בער כלל דהוי כנשתקע :

סי' קצ"ה. להרב ברוך אביד קאניוב
גוב. קיוב :

ע"ד שא' בגט אחד אשר שם האשה ננעסאי
בסמ"ך ובגט כתבו בש"ן. הנה היטב אשר דיבר להגט כשר כיון דאפשר לקראו בש"ן שמאלית ובפרט דש"ן וסמ"ך הוי באותיות המתחלפין בשם זוסרש"ך דדעת הצ"צ להקל ואף החולקין עליו מ"מ בשם זה דאפשר לקראו בש"ן שמאלית ודאי מודים דכשר ומה גם דהוי שם כמה אנשים שמדברים בש"ן וא"כ הוראה יאמר דהוי מהני המדברים בש"ן לכך כ"ע מודים דכשר הגט בלי חשש ושפוק כלל :

להרב

ודי שלא להוציא הנייד חלק אכתוב לו מה שק"ל בכתובות (כ"ד ע"ב) בבעיא אי מעלין משטרות לייחסין אם אכילה מלתא קמסהדי או לא ולמה לא קאמר ג"מ כגון אם ה' עדים אחרים שאינו בהן אם אכילה מלתא קמסהדי היה תרי ותרי זהו ספק כהן ואם אמנה שבשטר קמסהדי הוי ודאי אינו כהן וכן בגט אם אכילה מלתא קמסהדי הוי ספק מגורשת ואם אמנה דבשטר קמסהדי הוי ודאי אשת איש ולמה לא קאמר ג"מ זו וצ"ע כעת :

סי' קפ"ח. להרב מיכאל מרצ דק' שאוול :
ע"ד שא' שכתב המסדר בשם אבי המגורשת
דב המכונה בער וכתב דב בלא וי"ו.
הנה זה ודאי טעות גמור ואין קמסד כדאי לסדר גיטין אך גוף הגט כיון דהוי בשינוי שם אבי המגורשת הגט כשר כמבאר בספרי חאנ"ש בתחלתו אשר המתקנו סוד עם הגאונים מלבוב וסמאניסלאב והסכמנו להכשירם בשם אבי המגורשת בשינוי כהן דאינו שינוי ממש דלא נמצא שם דב בלי וי"ו כלל עיי"ש אבל אם היה כזה בשם הבעל עצמו ודאי ה' פסול הגט :
שנית' להנ"ל. הנה המסדר שכתב עוד כמה גיטין דוקא בחסרתן וי"ו בשם דוב הנה זה המסדר ודאי פסול מלסדר גיטין דהנה לכתחלה ודאי יש לכתוב מלא גם לדעתו דאפי' בדיעבד פסול הגט כאשר כתבתי לו תחלה ועכשיו אבאר יותר בעזרה"י כי אף דקיי"ל באם כתב המלא חסר כשר זה שאני דודאי במלות שמות דשכיחין בעולם אז ממילא אף אם נכתב חסר העולם יקראו אותו כדרך שקורין לכמה אנשים ויקראו כאלו ה' מלא אבל בשם דוב כיון דלא שכיח בבני אדם שיהיו נקראים בשם דוב אז בודאי בחסר וי"ו לא יקראו אותו בשם דוב רק במק"ז דב או פתח לכך הוי כשינוי השם ובודאי פסול בפרט אם אינו מקום ענין ודוב לדעתו :

סי' קפ"ט. שאל' במגשר ששמו ה' ישעיהו
יוסף ונקרא שעיה ועליותו לתורה בשם ישעיהו יוסף ואין בידו לחתום וכתבו בגט ישעיהו יוסף דמתקרי שעיה הנה יפה עשו שכן ראו בחבורי חאנ"ש וכן כתבו שם כמה רבנים הקדומים שם. ומה שטען המגשר שהקדימו שם הספד תחלה הנה מלבד

אמר שרוצה לגרש את אשתו וסידרו לו כ"ד את הגט ומסר הבעל בעצמו את הגט ליד השליח להולכה אשר עשה מה הבעל לא הניד להשליח ולא אל הסופר שיכתוב על דעת הרב גט כשר עד מאה אף לא אחד מלשונות הללו אשר ישתמע מזה כי יוכל לכתוב גט אחר אחר גט זה כי כן מנהגו היה ובבוא השליח עם הגט לק' בילגורייא ראו הב"ד דשם כי נכתב שם אבי המגורשת בשינוי גמור שמש לשם אחר היינו שם אבי המגורשת הי' יצחק ונכתב אברהם והשינוי הי' מפי הבעל בעצמו כי ציוה לכתוב כן ע"כ בא השליח לחזרה עם הגט ולא נתן הגט ליד האשה ואח"כ התיר מורה אחד דפה ליתן לה הגט עם הגט שני ואנכי עם הב"ד לא הסכימו לזה. הנה לדינא לא מבעיא דהגט הראשון פסול לפי הסכמת רוב האחרונים שלא כדעת ה"ה המתיר רק גם לפענ"ד י"ל דגם ה"ה"ג מודה בזה כי הוא מתיר רק באם הבעל עצמו מסרו ליד האשה או מכה הוכחה דאין אדם מגרש את חברו ותפיסתה מוכחת עליו לכך מתיר אבל ע"י שליח הרי יתכן להבעל מסר לו ליתן ליד אשתו והוא שינה ונתן ליד אחרת ואף דחוקה שליח עושה שליחותו זה לא מהני לדין רק לחומרא כמיש בה"ל עירובין ולדעת אף החילוק שם יודה בזה כיון דאף אם הבעל עצמו מסר לה הוי ההיתר לדעת ה"ה"ג רק מכה חזקה אין אדם מגרש אשת חברו ותפיסתה מוכחת עליו ע"י שליח לומר חזקה שליח ע"ש הוי רק חזקה מכה חזקה ולכ"ע לא סבכינן ע"ז לקולא ולכן הגט הראשון ודאי פסול והגט השני הנה המורה להיתר טעה בזה הרבה כי הנה לדעת אף אם הי' אומר לכתוב עד מאה עד שהי' כשר לדעת הרב הוי נמי פסול דזה לא מהני רק אם יארע איזה פסול מכה הסופר וכדומה אבל אם הבעל בעצמו אומר שם אבי המתגרשת לא מהני מה שהרב אומר לכתוב לשם אחרת ובוזה לא מהני כלל מה שיאמר עד שיוכשר לדעת הרב כיון דהסופר נעשה שליח לשם אשה זו ולא לשם אשה אחרת ומכ"ש בנדון זה שלא אמר לשון הנ"ל רק ציוה לו על זה ולשם אשה זו ודאי פסול הגט ואין בו ממש והאשה אסורה לעלמא כבדאשונה ומן השמים ירחמו עלי' ;

להרב

ס' קצ"ג. להרב מרדכי קומטלפסלר אביד וואסילקאב
 שאלתו באיש אחד ששמו משה שמואל רוב העולם קורין לו בשניהם יחד רק מיעוט אנשים קורין לו שמואל לבדו ומשה לבדו לא נקרא בשום פעם ונלקח לבעל מלחמה וגירש את אשתו ע"י שליח וטעה המסדר וכתב שם משה דמתקרי שמואל והוא מקום עגון גדול והנה ר"מ האריך בזה אך למותר ואין אתנו יודע עד מה באיוה צד להכשיר הגט כי לדעתו הדבר פשוט דהגט פסול אפי' במקום עגון והנה אם לא קראו הגט קודם הנתנה בקול ולא שמע המגרש שכתבו דמתקרי שמואל יש עוד פסול דהוי שינוי בשליחות דהמגרש ודאי כוון לכתוב גט כשר בשני השמות יחד כפי מה שנקרא והסופר שינה וכתב דמתקרי שמואל והוי שינוי בשליחות רק גם אף אם קראו בקול והי' המגרש שומע דכתבו דמתקרי ולא ערער מ"מ פסול הגט מצד שינוי השם ומן השמים ירחמו עלי' ;
 ס'מ"ן קצ"ד. להרב פסח צבי אביד וויזוהראויק ;

ע"ד שאלתו בגט אחד שהי' בהחיתת עדים שם יהושעוהי' כתוב בו י"ד בין שיין לעיין ולא ראו אז זה וניתן הגט ליד האשה. הנה לפענ"ד הגט כשר דהנה בספרי חאנ"ש כתבתי דבשם שאין בעולם שם כזה אין מוזק איזה שינוי בו אף אם נרגש במבטא כיון דלא הוי שם כזה כלל בעולם והסכימו אז נאוה הדור והכשרוהו במקום עגון וא"כ כאן במקום עגון פשיטא דכשר וכאן נראה אף דאינו מקום עגון כיון דאינו בשם המגרש והמתגרשת רק בשם עד החתימה וכיון דהי' בעדי מסירה וא"כ מן הדין לא בעינן ע"ה כלל רק דהפסול בע"ה הוי מכה מוויף מתוכו א"כ תינה אם שכ"ח שם כזה או שיין חשש דרבנן מכה דנראה כמויף מתוכו אבל בשם דלא שכ"ח זה כלל לא שיין לומר דהוי גמויף מתוכו ולכן ודאי דכשר אף שלא במקום עגון ויותר א"ל ;

ס' קצ"ה. להרב מ"ה שמואל במו"ה אהרן ראביד ומר"צ בק' מעוריטש ;

ע"ד שאלתו באיש אחד מק' בילגורייא הנשלה למרחקים בגזרת המלך ובבואו לקהלתו

סי' קצ"ו. להרב רוב בעריש אב"ד בייאן :
 ע"ד שאלתו בנט והי' כתוב בו משה יצחק אייזק דמתקרי משה אייזק דמתקרי אייזק ובאמת לס"ת בשבת הי' נקרא מפי הקורא משה יצחק אייזק אבל בחול הי' קורא לו משה יצחק לבד בלי שם אייזק. הנה לדעתי הגט כשר כיון דלס"ת נקרא כן בשלשתן אף אם בקריאה לס"ת גופו היו שינוי אין קפידא כיון דעכ"פ נקרא לס"ת בשם זה גם ע"פ רוב ומן הסתם גם שם היו כן דבשבת הוי יותר אנשים שם מבחול ולכך אצל רוב בני אדם החזק לקרא לס"ת בשלשתן לכך אין קפידא בזה וגם במ"ש דמתקרי אייזק נמי כשר דרוב האחרונים מקילין אם כתב דמתקרי במקום המכונה ובפרט כיון דלס"ת נקרא אייזק בצירוף שם הקודש וכן בחתימה שחתם משה אייזק לכך אין קפידא אם כתב בזה דמתקרי :

סי' קצ"ז. בנדון שם אבי האשה בת שרגא
 פייבוש דמתקרי פייבל הנה אם בזה יש חסרון אך הנה בשם אביו כתבנו בספרי חאנ"ש בהסכמת גאוני הדור שכל שאינו נכתב שם אחר הגט כשר ואף דשם לא הכשרנו רק במקום עגון היינו דשם נכתב שם חדש אשר לא הי' בעולם כלל אבל בנדון זה הוי רק חסרון שם ובודאי כשר אף שלא במקום עגון לכך לדעתי הגט כשר וינתן הגט בלי חשש ופקפק כלל :

סימן קצ"ח. להרב רפאל בראד
 בבאטשאן :

ע"ד שאלתו באשה שנתגרשה ואמרה ששם אביו הי' אברהם דוד וכתבו כן בנט ונשאת לבעל שני ונתגרשה ג"כ ואמרה ג"כ ששם אביו הי' אברהם דוד וחקרו ונודע ששמו הי' דוד לבד ונתגרשה כן. הנה ר"מ האריך ואני אקצר. הנה דעת תשובת עה"ג להקל בשינוי שם אביו כמו באם חסר שם אביו והצ"צ חילק עליו וכן האחרונים לפסול בשם אביו אך נראה לי דהיינו דוקא בשינוי שם אביו לגמרי או פסול אבל שם אחד כתבו כהוגן רק הוסיפו שם אחר בזה מודה הצ"צ דכשר דבזה לא ניכר כ"כ השינוי דהרי אפשר שנשתקע שם אברהם וזה הוי רק כחסר שם אביו ולכך אף דעתה נתבו בנט רק דוד אין זה סתירה לגט הראשון

די"ל דאו לא נשתקע ועדיין המיעוט קראו לו גם שם אברהם לכך כתבו אברהם דוד ואח"כ נשתקע לגמרי ולכך כתבו דוד לבד וכיון דאין השינוי ניכר מתוכו כשר בשם אביו ולמעט בפלוגתא עדיף ובפרט כיון דכבר נשאת לאחר :

סימן קצ"ט. לר' זאלישטישיק :
 ע"ד הגט שכתבו בו שם ישעיהו דמתקרי שעי' ודאי יפה כתבו וכן הוא בספר חא"ש כמה פעמים והנה לפי האמת בשם ישעיהו צריך לכתוב דמתקרי שעי' ואף דבשאר קיצור השם א"צ לכתוב שם הקיצור וזה יודע לבר בי רב דחד יומא אך לא כל הקיצורים שוים דודאי קיצור השם דהוי חול ממש גם יש לו שם הקודש אחד אי"צ לכתבו אבל שם שעי' דיתכן באחד לא נקרא מעולם רק שם שעי' וגם מקצת נקראים ישעי' וקצת נקראים ישעיהו וא"כ מקיצור השם אינו ניכר ממה נצמח אם מזה אם מזה לכן ודאי צריך לכתוב לכתלה דמתקרי שעי'. וכ"ש בקנאת סופרים בח"ש סי' ע"ד מזה לא תברא ודאי אם הי' שמו רק יצחק לא הי' צריך לכתוב איציא רק כיון דנקרא גם בשם יצחק לייב וקצת אנשים קורין רק איציא צריך לכתוב גם השם שנקרא בו בפי אנשים גם כיון דשם איציא אין לו דמיון לשם הקודש כלל לכך שייך בו המכונה אבל שם שעי' כיון דדומה לשם הקודש לכן שייך בו דמתקרי וזה כלל גדול לידוע היטב בטי"ג ואף דהראו לו דבלקוטי שמות כתב דא"צ לכתוב שם שעי' הדבר נכון כמ"ש לכתוב גם דמתקרי שעי' מטעם הנ"ל. ובהדי שותא אבקש ממנו כאשר התחיל כן יעשה וכן יגמור להיות בעור הרב המאוה"ג מו"ה אברהם תאימס אב"ד דקהלחסם כי מכירו אני מכמה שהוא מופלג בתורה ובקי בהוראה ולא יתן שימשלו בו עוכריו ודי לחכימא ברמיזא דברי ירדו וכו' :

סי' ר'. בשם בפ"א ר' יודע טעות גדול לכתוב והאומר בפ"א אינו יודע בטיב יודע לכתוב בבית יהי' לו עסק עמהם :

סי' ר"א. לר' טולמשיין :
 ע"ד שאלתו בנדון הגט ששמו הי' ישעיה ויתורה נקרא ישעיהו ובעיני כל העון עם נקרא רק שעי' וכתבו בנט רק שם שעי' הנה

הנה לדעתי הגט כשר וישר אף דהוי בו ב' חסרתות מ"מ כיון דבמי כל נקרא רק שעי' לא גרע מחניכה שהכל קורין בו וכשר הגט בלי חשש ופסוקא ולא יחרח דייב נגד זה לפסלו דברי ידידו נצח :

ס' ר"ב. ע"ד שא' בנדון שם באבא הנה יותר טוב לכתוב באל"ף אחר בי"ת ראשונה דבל"א יהי' נקרא הבי"ת במק"ץ כמו בבא קמא בבא מציעא אך זה אם נקראת בי"ת ראשונה בפתח אבל אם נקראת בי"ת ראשונה במק"ץ יש לכתוב דוקא בלי אל"ף ואף דבעלמא הוי להיפוך הכל הלוי בגט בהרגל לשון בני אדם ובלשון באבא הוי ההרגל הלשון להיות הפתח באל"ף והקמ"ץ בלי אל"ף כמו שנאמר בשי"ס בתלתא בבי וכן בשם בבא בן כוטא :

ס' ר"ג. בנדון הגט שטוען הבעל שהי' לו שם אחר הנה ודאי דכשר הגט כיון דנשתקע ואין לחוש דהבעל בלבו לא גמר וגירש ז"א כי לא מבעיא בזה כיון דבאמת נשתקע ודאי גם הוא ידע הדין שאין בערעור הוזה ממש וגמר וגירש רק שעכשיו רוצה לקנתרה ולא אמרינן שלא ידע הדין דאי"כ בטלת כל המגו שבש"ס רק אמרינן מן הסתם ידע או שאל לאחרים רק גם בשם שלא נשתקע אם בדיעבד כשר הגט לא חיישינן מה דבלבו הי' ערמה כמי"ש כמה תשובות בספרי חאנ"ש דלא חשש הבעל עיטור כן רק היכא דמגוף הגט ניכר הערמה אבל לא היכא שמגוף הגט לא ניכר כלום אין בזה חשש כלל :

ס' ר"ד. מה ששאל' בנדון ששמו בעלי' לתורה ותהימה אברהם

צבי ובמי כל נקרא אברהם הירש הנה יפה כתב דיש לכתוב אברהם צבי דמתקרי אברהם הירש וכן כתוב אצלי פעמים מדעתי כי אין דרכי לעיין בספרי אחרונים מחמת הטירא והשכל נתן כן כל היכא דהוי מתקרי או המכונה צריך להיות כפי מה שנקרא בלשון העולם :

ס' ר"ה. בנדון שנכתב בגט שם האשה חנה דמתקרי חנניה ופסלו המורה

צמשיטות הנה זה טעות גמור ואינו יודע בטיב גיטין כלל כי בודאי דשם כזה היוצא משם הקודש שייך דמתקרי לא המכונה ושלא כדת הורה לפסלו וכן ראוי דוקא לכתוב :

ס' ר"ז. נדון מי"ש בגט מענדל דמתקרי מנחם מענדל ודאי יסכר פי דוברי שקר הגט כשר ולכתחלה ראוי לכתוב כן מכה חשש הבית מאיר ואני מצוה לכתוב כן דוקא בכה"ג כן השבתי לקי' יאס :

ס' ר"ז. בנדון שאלתו שמסדר אחד כתב על שם אבי המגרש שערי

כפי הנקרא בפי כל ור"מ מתרעם עליו בזה. הנה גוף מעשה זו באה לידי וכתבתי תשובה ארוכה דדעתי נוטה דהוי קיצור השם ודי בו (עיי'ן חא"ש) אך כיון שכתב ר"מ דהוסיף עוד המסדר וכתב בהגט וכל שום בזה הור"ע לעשות דנראה דאינו יודע בטי"ג כלל וגם הוי בו תר"ל לכן בודאי הגט פסול וצריכה גט אחר בלי פסק :

ס' ר"ח. שאלתו ע"ד הגט ששם המגרש הי' חיים צבי ונקרא

במי כל חיים הירש וכתב בגט חיים צבי דמתקרי חיים הירש הנה יפה עשה ואפריין נמטי ל"י בזה כי כן עיקר כמי"ש הנו"ב בתשובה ולא הוי ראוי לכתוב בצבי המכונה הירש. והנה בשם אבי המגרש שהי' שמו יעקב ארי' ונקרא בפי כל יעקב ליב וכתב בגט יעקב ארי' המכונה יעקב ליב הנה מה דלא כתב יעקב ארי' המכונה ליב יפה עשה אבל מה דכתב המכונה יעקב ליב זה לא יפה עשה דהוי' לכתוב דמתקרי יעקב ליב כיון דיש בו שם הקודש גי"כ ואף אם נקרא בשם יעקב בסגול נמי כיון דעכ"פ יוצא משם הקודש ובפרט דהוי אותיות שוין ודאי שייך בו דמתקרי ולא המכונה מיהו בדיעבד כשר אם כתב המכונה חדא כיון דיש בו גם שם לעו כשר בדיעבד עכ"פ המכונה גם כיון דהוי בשם אכיו ולדעת קצת אף שגוי כשר לכן עכ"פ בזה בדיעבד כשר ואין ליתן גט אחר וחלילה להוציא לעו על הגט כלל וכלל ועיי'ן בחא"ש ס' קכ"ג תשובה הדומה לזה :

ס' ר"ט. להרב מ"ה יצחק אייזק טקאמרנא בעהמח"ס עשירית האיפה :

הנה ע"ד שאלתו בנדון הגט הנה לדעתי יפה אמרו דאין לכתוב שם טאניק בהגט אחר שאינו שם העריסה ולא קראוהו אביו ואמו

בגט. נראה דלכאורה הי' טוב לכתוב דוב דמתקרי דוב בער המכונה בערציא אך הרי הטויו מפקק דבחיטימה לא שייך לשון דמתקרי הן אמת דבחידישונו מכבר כתבנו דאין נראה כן חדא דכתב הוי כאמירה כמיש בכמה דוכתא והבאתי כן בשם הילקוט בשם הספרי בפ' יתרו ויאמר למשה ר"א אומר כתב שלח הרי דכתב נקרא אמירה ושייך לשון דמתקרי גם דחתימה נעשה למען יעמדו ימים רבים לברר האמת וא"כ הקורין את חתימתו קורין לו בשם זה ושייך לשון דמתקרי מ"מ נראה דודאי היכא דאפשר לצאת גם ידי הטויו מה טוב ולכן נראה דיקדים תחלה החתימה ויכתוב דוב בער דמתקרי דוב המכונה בער ואין קפיא דבשיל' הקדמת החתימה כיון דא"א בע"א הוי כדיעבד וגם כיון דבוה גם שם שעולה לתורה כלול בו דגם לתורה נקרא כן ואין בחתימה רק תוספת ולא חסרון בזה ודאי רשאי להקדים החתימה כן דעתי נוטה כן השבתי לק' לעשנוב: **סי' רי"ג. דהרב מו"ה יוסף דומ"צ בק' קאלימייא:**

ע"ד אשר שאל בנדון הכותב בגט צבי המכונה הירש דוב המכונה בער נראה פשוט דפסול כדעת הט"ג לא מבעיא להנו"ב דס"ל המכונה קאי על האדם דודאי הוי חילוק שמות דאיך כותב המכונה הירש הרי לא נקרא הירש לבד בשום פעם והוי שינוי רק גם להב"ש דהמכונה קאי על השם מ"מ לא כתב כן רק בשם משה יהודא המכונה ליב דבוה אין חשש טעות אם נפרש כפשוטו דהמכונה קאי על השם אבל בזה אף אם קאי על השם הרי י"ל דתיבת דוב נמשך למעלה וי"ל הכונה המכונה הירש דוב וזה הוי שינוי השם כמש גם אם כותב מכונה על שם הקודש פסול ולכן כיון דיש לטעות ולא מוכח מתוכו ודאי דפסול. דברי יידו: **סי' רי"ג. דהרב החריף מו"ה מרדכי ז"ל בערמאן דיין בק' דראהבימש:**

בנדון שאלתו הית כי הוא לאפרושי מאיסורא אשיכחו בקצרה בנדון שם הבעל שהי' שמו מאטשיא וכתבו מאטיא הנה יש לחקור אם יוודע שמתחלת קריאתו הי' שמו מאטיא ואח"כ נשתנה למאטשיא או הוי כשם געגועים והוי כמו שרה שארטשיא או שארציא ובוה אם כתבו העיקר

ואמו כן בקטנותו על שם קטנות וכעת רוב בני אדם קורין לו בפניו בשם חיים מענדל וגם הוא ואביו בקשו מתחלה שלא לקרא בשם טאניק אי"כ מוכח שהוא מתבייש בזה לכך אין לכתוב בגט רק חיים מנחם דמתקרי חיים מענדל וכמ"ש בב"ש בש"א אות וי"ו ואם יכתבו אותו הוי חשש שינוי השם כיון דאין קורין לו בפניו הרוב רק המיעוט והוא מתבייש בשם זה לכך אם יכתבו שמו הוי כשינוי אבל אם לא יכתבו אותו הוי רק כחסרון שם הטפל ואין קפיא ויותר יש לחוש לשינוי מלחסרון לכך אין לכתבו:

סי' ר"ו. דהרב מו"ה יעקב שליט"א בק' טרנפאל:

ע"ד שאלתו בשם שנשתקע רק בכתובה נכתב. אמת שאני חולק על הט"ג בזה וכבר הארכתי בזה בתשובה (עין בספר הא"ש הנדפס) והנה בקיצור תורף טעמי הוא כיון דבשטר בעינן למען יעמדו ימים רבים איך שייך לומר דהוי נשתקע ובפרט בכתובה דהרי אסור לשהות עם אשתו בלי כתובה ובע"כ מה שדר עמה הוי על סמך כתובה זו ואין נאמר דהוי כנשתקע א"כ אם תוציא הכתובה יטעון דשל' אחרת הוא ואין זה כתובה שלה דהרי אין שמה כן ודר עכה בלי כתובה ובע"כ דלא חשיב נשתקע וגם הרי כל שטר יש לו קול וגובה ממשעבדי ואף אם נכתב שנים רבים קודם יש לו קול וגובה ממשעבדי ואם יש לו קול הרי בכתובה נכתב שתייהן ואין נחשב נשתקע. ועוד הבאתי סמך מ"ש ב"י"ד סי' ר"מ דבכתב אין לכתוב על אביו הכ"מ אף תוך שנה מפני שכתביהו מתקיימת אחרי יב"ח ומה בכך שכתביהו מתקיימת אח"כ הרי הוא כתבו תוך יב"ח בע"כ בכתביה כל שעה נחשב כאלו עתה כתבו והוי כאלו כתבו אחר יב"ח א"כ הי"ג מ"ש בשטר נחשב כל יום כאלו כעת כתבו ולא נחשב נשתקע ובפרט אם הכתובה נכתב בזמן קרוב זה ודאי לא נחשב נשתקע ובוה י"ל אף הגאון ט"ג מודה דבזמן קרוב לא נחשב נשתקע ולכן ודאי יש לכתוב גם שם הכתובה. דברי יידו וכו': **סי' רי"א. ע"ד** אשר שאל באיש שעולה לתורה בשם דוב וחותרם

דוב בער ובסי' כל נקרא בערציא אין לכתוב

טיית לפניו לכן נוסף בו צדיק אבל בשם מאטשיא דיש טיית לפניו שיך אחריו שיין ולא צדיק כמו בשם טשארטקוב בוטשאטש ואיך הרבה מיהו בדיעבד אם שינה בזה וכתב צדיק בדיעבד כשר ומודינא בזה כיון דאין שינוי ניכר בכבטא אבל אם שינה וכתב מאטיא ולא נודע אם נקרא כן תחלה פסול אף בדיעבד ועיין בב"ש בשמות נשים בשם שיורקא בשם הטו"ז כן דאם א"י אם נקראת תחלה שרה אם כתב שרה פסול עיי"ש ובכמה דוכתא בזה (ועיין בשורת מהר"י עניני הקורא תגר על תשובה הנ"ל):

סי' רי"ד. להג"ל. שא"ל. בנט שה"י שמו יוחל וכתבו איכ"ל נראה

גמי דהגט פסול והוי כשינוי השם ואף דכתב הב"ש בשמות אנשים אות יו"ד שדרך למשוך היו"ד בראש המלה וכו' והוי איכ"ל כמו יחיאל עיי"ש זה הוי רק לענין שא"צ לכתוב הכינוי איכ"ל כיון דהוי כשם אחד וכבר כתב עיקר השם בזה אין החסרון מעכב אבל אם שינה וכתב על יוחל איכ"ל ודאי דפסול דהוי שינוי וידוע דשינוי גרוע תמיד מחסרון ובפרט בענין כזה לכן בודאי צריכה גט אחר. וזה שכתבתי להרב דשם והנה בשם יוחל איכ"ל הנה זה ודאי הוי כטענו חטים והודה לו בשעורים אני השבתי לשואל על ששאל שם האיש הוי יוחל או ודאי הוי הנכון כמ"ש אני דהוי שינוי השם ורז"מ משיב לי רק על מי שה"י שמו יחיאל ואיכ"ל אם האמת כדברי רז"מ ודאי יפה עשה ואם נקרא יוחל או ודאי הגט פסול ושם יבורר האמת ומצאתי רא"י לזה בט"ג בשם אביש אם כתבו אבא דפסול עיי"ש מבואר ונדון דידן הוי כ"ש דשם נכתב אברהם אביש הוי קיצור מאברהם וכאן שם הקודש הוי שם אחר לכ"ע פסול וא"צ ראיות על הכותב על ראובן שמסוף שהוא פסול ושינוי השם ידוע שפסול גם ידוע דעיקר השמות בניטין כפי הקריאה בלשון הליא מלתא וכו'. (ועיין תשובת הג' מהר"י עניני בסופו הקורא תגר על תשובה הנ"ל לכן צריך עוד עיון רב בסיוס הדפסת הפפר):

סי' רט"ו. ע"ד. אשר שאל למה כתב הבי"ש דאיצ לכתוב יחיאל המכונה

איכ"ל הרי יש יחיאל כנוי אחר היינו יחיאל מיכל

העיקר הוא כשר אבל אם ה"י שמו מתחלה מאטשיא ואף באין ידוע כל זמן שאין ידוע להיפוך שה"י שמו תחלה מאטיא או לא תלינן בשינוי מסתמא רק אולינן בתר השתא והוי שינוי השם וצריכה גט אחר וכו'. וזה אשר השבתי להרב ר' אליעזר ניסן אב"ד דשם.

הנה בגוף הדין הדבר פשוט כאשר כתבתי תחלה אם ה"י נקרא מתחלה מאטיא רק לשם געגועים נקרא מאטשיא או גם אני כתבתי שהוא כשר ויפה כתבו אך אם לא נודע כלל אם נקרא מאטיא או אין לכתוב רק כפי הקריאה כפי העולם ומה זה שכתב רז"מ וזה לשונו וכי עלה על דעתו שנקרא מעריטו מאטשיא רק כולם נקראים בשם מרדכי וכו' ודבריו פלא בעיני אטו אנן דנין על שם הקודש הרי אין אנו דנין רק על שם הלעז הנקרא בפי כל זה יתכן להיות שתיכף שקראוהו בשם מרדכי קראוהו בשם הלעז מאטשיא או ה"י שמו רק מרדכי ואח"כ חדשו לו שם לעז מאטשיא ועכ"פ אם אין ידוע לנו שה"י לו שם לעז מאטיא אי"כ כתבו שם שאינו נקרא בפי כל. ומ"ש רז"מ ולא גרע הכינוי משם יאיצא תמציא וקריינציא ורחציא שכולם נרגשין במבטא בשי"ן חריפא ועכ"ז נכתבים רק כנ"ל ביו"ד א' כמבואר כטיב גיטין ואין כותבין יאטשיא גם בשאר השמות ולדעתו אם נכתב מאטשיא פסול כיון דכבר נתפשט לכתוב כנ"ל. הנה אין לא דקדק כטיב גיטין כלל וכלל דמה דימה לזה אם ה"י כותב מאטציא בצדדיק י' או באי"ק אין הערעור רק שלא כתבו בשי"ן יפה ה"י מדבר לדמותו לקריינציא רעחציא אבל הרי הערעור שלנו הוי דלא כתב רק מאטיא אי"כ הוי שינוי ממש בגוף השם ואטו שם אם נקראת קרינציא או רעחציא אם יכתוב קרינאי או רעחאי הוי כשר וא"כ מה דימה ענינים נפרדים התם כפי הקריאה אין שינוי והדגש בשינוי י' או בצדדיק אין נרגש היטב במבטא לכן אינו שינוי אבל בזה לבין מאטיא למאטשיא כיון דאף צדיק לא כתב הוי שינוי היטב במבטא והוי שינוי ממש ודינו ממש כמו אם ה"י כותב על קריינציא קרינאי. וגם בענין אם לכתוב בצדיק או בשי"ן בשם מאטשיא נראה דלכתחלה יש לכתוב בשי"ן כי אינו דומה לכל הני שבהיא כי שם אין

סי' רי"ז. להנ"ל. נם מה שחשש במה דנקראת מלידה בילא פעסיל וכתבו בילא דמתקריפעסיל הנה אין בזה חשש כיון דבעירם במקום כתיבה ונתינה נקראת רק בילא הנה לא מבעיא לפי דבריו שנקראת במקום מולדתה אצל קצת פעסיל לבד דודאי כשר הגמ כמי"ש בתשובה לקי פאריצק דע"כ לא פסלו באם כתבו ראובן דמתקרי שמעון רק אם אין שום אחד קוראו בשם אחד לבד אבל אם המיעוט קורין לו פעם ראובן ופעם שמעון אז הוא ככתב שם הטפל לבד דכשר לדעת הרמב"ם ודעימי וכדאי הוא להקל במקום עגון רק אף גם אם לא נקראת בני שום אחד פעסיל לבד מי"מ כדאי הוא הבי"ש דמתיר לכתחלה גבי משה יהודא המכונה ליב לסמוך עליו בכה"ג ואם כי אין רא"י מזה כמו שדמית אתה דהתם הוא טעמו דסי"ל המכונה קאי על השם דשם יהודא יש לו כנוי ליב ולא קאי על האדם ולכך לא הוא כנחלק השמות והגריב דסי"ל המכונה קאי על האדם באמת ס"ל דבעינן שיכתוב דמתקרי משה ליב מ"מ נראה דהגריב לא מיירי רק כגון התם בשם משה יהודא דלא נקרא כן בפני כל רק משה ליב וא"כ לא הוא כתיבה שהכל קורין בו וא"כ הוא כחסרון עיקר השם ולסמוך על דעת הרמב"ם דבכתב שם הטפל נמי כשר כיון דיש עוד ריעותא דהוי כאן קצת כעין שינוי דהרי כתב המכונה ליב והוא נקרא משה ליב לכך בכה"ג י"ל דמודה הרמב"ם דאין לסמוך על שם הטפל לבד אבל אם הוא נקרא בפני כל משה יהודא או בגדון דידן דנקראת בפני כל בילא לבד אי"כ מצד חסרון אינו מוזק כיון דכתבו השם דהכל קורין בו וכיון דמצד חסרון ודאי אין לפסלו ואם ה"י כותבין בילא לבד הוי ודאי כשר לכך אף דכתבו דמתקריא פעסיל אין זה שינוי גמור לפסלו עבור כך כיון דבאמת נקראת פעסיל והפוסלין בראובן שמעון אם כתב ראובן דמתקרי שמעון כתבו דאין הטעם מצד שינוי רק מצד חסרון דהוי עכ"פ כלא כתבו שמו כלל אבל אינו מטעם שינוי כיון דאינו שינוי גמור כיון דנקרא עכ"פ בשניהם וא"כ בזה דנקראת בפני כל בילא דאין כאן חסרון שינוי נמי לא הוי ואף אי נימא דאף בכה"ג פוסל הגריב היינו אם עכ"פ במקום כתיבה

מיכל והיכא דיש לשם הקודש כנוי אחר צריך לכתוב הכנוי. הנה לק"מ דכלל זה לא שייך רק אם אין הכנוים שים ומשונים המה זה מזה או צריך לכתוב אף כנוי זה דהוי קיצור השם אבל היכא דהכנוים שוים המה ותרומיהו נחשבו קיצור השם מן השם כגון זה דמיכל ואיכל שניהם שוין בנקודות והברת שניהם כמעט שוה וגם מיכל הוי כקיצור השם מיחיא"ל רק מה צריך לכתוב בשם מיכל היינו מטעם שיש לכיכל שם הקודש אחר מיכאל ולולי זה אף כיכל לא הוי צריך לכתוב דהוי כקיצור מיחיא"ל רק שצריך לכתבו מכת דיש לו שם הקודש אחר אי"כ תינה מיכל אבל איכל דאין לו שם קודש אחר אי"צ לכתבו וז"ב ונכון. וגם בלא"ה אף לולי דברי הבי"ש אין ערעורו על הגט שלו ערעור כיון דהוחזק רק בשם יחיא"ל וע"כ לא קפדינן אשני שמות רק אם יש לו שם אחר במקום כתיבה או נתינה אבל היכא דאית לי" שם אחר שלא במקום כתיבה ונתינה אין קפידא כמי"ש במק"א ובפרט היכא דהוי רק קיצור השם משמו אין לחוש בזה למה שהוחזק בשם זה שלא במקום כתיבה ונתינה לכך הגט כשר ואין לדעורע בזה:

סי' רי"ז. לתלמודי הרב מריה ברוך אב"ד לעברשין: עי"ך מה דחשש רוי"מ בשם אלחנן שכתבו רק אלחנן והי נקרא בפני כל חנא והי ראוי לכתוב דמתקרי חנא בזה היטב אשר דיבר דבדיעבד די חנה העיקר לבד ובפרט בשם אבי המגרש דאם לא כתבו כלל כשר וא"כ דעת הלבוש דאף השינוי אינו פוסל בו והנה הי' מעשה בק סטאניסלאב אצל זקנו הגאון שהי' שינוי גבור בשם עביר דכתבו להיפוך עיבר וכתב זקנו להרב הגאון בע"ל ישע"ק והכשירו רק שכתב לצרף גם אותי וכתב זקנו גם אלי זה והמתקני סוד הכשרונוהו אחר היתו בשם אביו ואף דהגריב מחלק בין שם אביו של המגרש לבין שם אבי האשה מי"מ לדינא במקום עגון אף לחלק ויצא הדבר בהיתר מכ"ש בזה דבאמת שינוי אין כאן דהרי נקרא אלחנן ועולה כן לחורה וחותם רק בפני כל נקרא חנה וא"כ הוי רק כחסרון שם אחד אבל לא שינוי ובחסרון שם אבי המגרש יש להכשיר במקום עגון וז"ב:

בו בשם אבי המגשר יהודא ליב וכן עלה לתורה אבל בפי כל נקרא רק ליב לבד ונסתפק אם כשר הגט והוא מקום עגון. הנה בטיג בלקוטי שמות אות ב' ואות כ"ו מבואר דסי' דבכה"ג הוי שם ליב רק כקיצור השם וכשר אם כתב רק יהודא ליב והנה אם כי אין דעתי נוחה בזה דהרי אף בקיצור השם ביש שם הקודש אחר צריך לכתבו ומכ"ש בשם שהוא שם בפ"ע במק"א כגון יצחק או אברהם או שם גוצא דמיירי מינה בסניף כ"ו כיון דהוי שם במק"א בפ"ע דצריך לכתבו וכן מוכח בדברי הב"מ סי' קכ"ט גבי יעקב ישראל דאינו כקיצור השם ע"ש וה"ה בשם ליב דהוי בי תרתי דהוי שם בפ"ע ויש לו כנוי אחר כגון ארי' מיהו כאן בשם אבי המגשר נראה לצרף להקל בזה מה דקיי"ל דאם לא כתב אבי האיש והאשה דכשר. הן אמת דהנבי"ח מפסק בחסר בשם אבי הבעל ובתשובה דחיתי דבריו ועכ"פ דעת הראשונים להכשיר גם בחסרון אבי המגשר ודעת עה"ג להכשיר אפי' בשינוי שם אביהם כיון דהחסרון אין קפידא ופ"א המתקנו סוד ביחד עם הגאון מלבוש והגאון מסטאניסלאב והעלינו להכשיר בשינוי היכא דאינו שינוי גדול ויהי' נדון רק כחסר והנה כמו כן בניד י"ל כיון דעכ"פ עולה לתורה בשם יהודא ליב ונהי דלא כתבו גם שם שנקרא בפי כל עכ"פ אינו שינוי גמור ונדון רק כחסרון ויש לצרף בזה דעת עה"ג הנ"ל ודעת הט"ג דאיצ לכתבו כלל לכן נראה שהוא כשר במקום עגון ויש לצרף בזה עוד לסניף ד"ל כיון דעיקר החשש בזה היא דרבנן שיאמרו אין זה המגשר איכ תינה בדורות ראשונים שהי' הדרך ליתן הגט ליד האשה לגבות בו כתובתה ולהנשא ולכן הי' עומד לראי' איכ הוי חשש מ"ע שיאמרו אין זה המגשר אבל בזה"ו דקויעין הגט מיד ולא ניתן ליד האשה איכ לא ידעוהו אנשים כלל ולא"ו העומדין בשעת הגט מכירין את שניהם דבלא"ה אסור לכתוב גט ואיכ אין חשש שיאמרו אין זה המגשר רק בבעל ואשה עצמן כיון דמפורש כן בשי"ס ובראשונים דחשש לעז פוסל בו דיאמרו אין זה המגשר לכן אף לדידן דאין שייך זה אין בי"ד יכול לבטל דברי בי"ד חברו אבל באבי האיש והאשה שלא נמצא כן בש"ס

כתיבה ונתינה הוי נקרא נמי בשם השני אז כיון דמדינא בעינן למכתב שניהם אז אם שינה פסול אבל בזה דבמקום כתיבה ונתינה נקראת רק בילא איכ מדינא לא הוי צריך לכתוב כלל שם אחר ולכן אין לפסול אם כתב שלא בדקדוק כיון דמדינא איצ לכתבו ושינוי ממש לא הוי בזה ולכן אין חשש גם מכה זה :

סי' רי"ה. לך קאזווי :

ע"ך הגט שכתב רוי"מ בו אהרן המכונה ארון בודאי לא יפה עשה דהי' לו לכתוב דמתקרי ארון וסי"ס הוא בב"ש המכונה וצריך לכתוב דמתקרי מיהו בדיעבד כשר אף דרוב הפוסקים פוסלין אם כתב המכונה במקום דמתקרי מ"מ יפה כתב הרב המשיב כיון דהוי בשם אבי האשה ויש לסמוך על עה"ג דמכשיר בשינוי שם אבי' ואף דלא קיי"ל כן מ"מ בין המכונה למתקרי שפיר יש לסמוך בזה ולצרף דעת הג"ס דמכשיר אם כתבו המכונה על דמתקרי. ומה שחשש הרב המשיב לשמא המסדר לא הי' בקי בטיב גיטין כבר כתבתי בתשובה וכמדומה שגם הגאון בטיג או בשו"ת שלו בי"א כתב נמי כן דהרמ"א לא מיירי רק באין מכירין את המסדר אבל במכירין המסדר שהוא ראוי ליתן גיטין אף דיצא איזה ממשול מידו אין לחוש להגט ובפרט בזה דראה דבב"ש כתב כן לא איתרע בזה חוקתו ועיין בזה בשו"ת מאיר נתיבים בשם פינא שטעה מורה אחד שכתב בו"ו שראה כן בב"ש ופסל שם הגט ומ"מ לא פסל את המסדר לכן הגט כשר בדיעבד בלי חשש כלל ואין להאריך :

סי' רי"ז. ש"א' בנדון שם ריבה הנה ודאי דאוי לכתוב ביו"ד שכן נמצא בקרא ריבה הי' ריבי נפשי ולא מבעיא אם כותבין רבקה המכונה ריבה ודאי אין חשש מה דהוי ביריד אף דרבקה אין בו ירד דמה בכך הרי כיון דהוי כינוי תמיד אין הכינוי שוה לגוף השם ולדעתי יש לכתוב דמתקריא ריבה לא המכונה רק אם כותבין ריבה לבד אין חשש לומר דהכונה ילדה נקבה כגון דנוכר במקום השם ונוכר בו שם אבי' מידע ידעי דשם הוא לכן יש לכתוב ביריד :

סי' רי"ב. להרב מ"ה זאב ווארף היילפרין אבי"ד זלאמפארליע :

ע"ך שאלתו באשה שקבלה גט מבעלה וכתוב

מ"מ אין המנהג כדברי הבי"מ ואין חוששין לדבריו מ"מ אם בא לחוש לדבריו יכול לכתוב להיפוך כיון דרוב העולם קורין לו איסר והוי שם שחל קורין בו יכול להקדימו ולכתוב איסר דמתקרי ישראל איסר ויצאנו בזה מידי כל החששות כן י"ל נכון :

סי' רכ"ד. הנהגה בנדון שם חאוה הנכתב בגט בשם חבו ודאי הוי דברי בורות דאף דנמצא בבי"ש שם חבו בשמות הנשים הנה מלבד דבשי"ט נמצא רק באיש ולא באשה וכמ"ש גמ בטי"ג ולכן אולי הוי ט"ס בבי"ש אך גם אי נימא כן הנה אולי במדינתכם הוי שכיח שם זה באשה דהרי המדינות משתנות בלשונם ובשמות בני אדם וכמ"ש בספר מאיר נתיבים בשם פינא וכן אני הראיתי כמה שמות בבי"ש בדמדינתנו נכתב בע"א כגון בשם ליקו עיי"ש ואי"כ ה"ג י"ל שם במדינתכם הוי שכיח שם אשה בשם חבו אך במדינתנו לא שכיח שם חבו רק שם חוה שכיח טובא ולכן משם חוה נמשך להיות מתקלקל המבטא ע"י געגועים וכדומה ונשתנה מפתח לקמץ וכמו כמה דבורים דנשתנו ע"י הקיצור או שם געגועים ולכן נהי דאין לשנות מן הלשון הנקרא בפי כל ודאי לכתוב חאוה בקמץ אך עכ"ש שם חבו ודאי הוי טעות כי קיי"ל בכל דבר תולין במצוי בין להקל בין להחמיר ובפרט בשמות בי"א ודאי ראוי לילך בתר המצוי דהוי כעין הליכות אחר הרוב והרוב הנקראים כן הוי בשם חוה וצריכה גט אחר :

סי' רכ"ה. שא"י ע"ד האשה שהי' שמה מעריסה גאלדא וכל העולם קורין אותה אלטא רק בפ"א ציוה רב אחד היות שלא הי' להם בנימין וציוה רב אחד להוסיף בשם ברכה והי' קורין אותה הבעל ומשפחתה בשם ברכה גאלדא וכן פ"א עשו לה מי שברך בבה"כ בשם ברכה גאלדא ואח"כ נתגרשה מבעלה וכתבו הגט גאלדא דמתקריא אלטא ולא כתבו שם ברכה. הנה היות כי שם ברכה אינו שם של חולה דינו רק כשם הספול וכיון דכתבו עיקר השם הנקראת בפי כל אלטא אין קפידא בדיעבד ומה גם כיון דבשום פעם לא נקראת ברכה לבד רק עם שם גאלדא אי"כ מה שכתבו גאלדא הוי כקיצור השם שמיקל בו בטיב

בשי"ט וראשונים ויש משירין בלא"ה אף בשינוי ולכן אף הפוסלים י"ל דמודים בדוה"ז יש להבטיח ואם כי ח"ו לסמוך על היתר זה רק כתבתיו לסניף בצירוף טעמים הנ"ל :

סי' רכ"א. שא"תו בנדון שם ראכיל לא ירד בני עמכם כי ראכיל דוקא באל"ף ואם נכתב בבי' יודיין אמ"י דיעבד פסול ואינו דומה כלל להרא"י שהביא דשם אין שינוי במבטא והעיקר כמ"ש בספרי חידושי אנשי שם שהוא פסול אמ"י דיעבד :

סי' רכ"ב. שא"י נדון כתיבת שם אלטר בגט הנה דינא ודאי לכתחלה צריך לכתבו ושם אלטר הוי בלי י"ד ואף אם חותם ביו"ד טעות הוא בידם אך בדיעבד אם לא כתבו הוא כשר כמ"ש בתשובה מכבר כי שם אשר ידוע דאינו עיקר שמו ומוכח דיש לו שם אחר א"צ לכתבו והוכחה ממנהגינו שכמה אנשים שנקראים רק בשם אשכנז שלהם ובעריה מתפארים בזה ויש דאין ידוע כלל שם ישראל שלהם ובפרט במדינת אשכנז שלא נודע שם ישראל שלהם רק כשעולין לתורה ומ"מ בגט אין כותבין רק שם של ישראל שלהם ובע"כ כיון דידוע דכן דרכם ואין זה עיקר השם לא כתבין ל"י אי"כ ה"ג בשם אלטר עכ"ש בדיעבד אינו מעכב :

סי' רכ"ג. שא"י ע"ד הגט בשם אחד נקרא בפי כל איסר ולתורה וחתומה ישראל איסר. הנה מה דפשיטא ל"י לחלק את השמות אין נראה כן ואין המנהג כן דאין יתוב ישראל המכונה או דמתקרי איסר הרי אינו נקרא כלל בשם ישראל בפ"ע רק בצירוף והוי כחולק שם אחד הפסול ולכן העיקר לכתוב ישראל איסר דמתקרי איסר וכ"כ בתשובת בית אפרים בשם מהראנ"ח דוה הוי כחולק השמות וכתוב דמתקרי היטב דיבר ר"מ לכתוב דמתקרי ולא המכונה ובפרט דמתקרי במקום המכונה כשר יותר לרוב הפוסקים משא"כ להיפוך ובפרט דכן נוטה הדבר דאיסר הוי משם הקודש ואם באנו לחוש לדברי הבית מאיר בסי' קכ"ט גבי יעקב ישראל דלא שייך לכתוב בזה דמתקרי כיון דבשם ישראל אין שינוי הגם דחלקו עליו הבית אפרים בתשובה מ"מ אני בחשבה דחיתי ראיות הבי"א וקיימתי דברי הבי"מ

ירצה יכול לכתוב ב' גיטין היינו כיון דדברי
הס"ז אין מוכרחין וי"ל דגם בחתימה שיין
דמתקרי דהכתיבה נקרא אמירה כמיש בסה"ח
ה"ל ברכות בשם הילקוט בפסוק הנה חותנך
יתרו דכתב שלח הרי דכתב נקרא אמירה וגם
הרי הקורין חתימתו קורין לו כפה כן ואיכ יש
לכתוב ב' גיטין באחד יקדים החתימה תחלה
כמיש ובאחר יקדים שם העיקר ויכתוב דמתקרי
על החתימה וכשר מכת ס"ס ודויק :

בטיב גיטין כה"ג עירש לכך נראה דמותרת
בדיעבד ואין צריכה גט אחר :
כ"ו רכ"ז. מה ששאל באחד שיש לו ג' שמות
שונים אחד מה שנקרא בפי
כל ואחד בחתימה ואחד בעל"ל לתורה האין יש
לכתוב בגט כיון דע"ל החתימה אין לכתוב
דמתקרי. הנה בזה כתבתי כמה פעמים דיש לכתוב
שם החתימה תחלה ואח"כ שאר השמות וכיון
דבדיעבד כשר אם הקדים הטפל כיון דפרט
כל השמות לכך שעת הדחק כדיעבד דמי ואם

